

ЉУБОДРАГ А. ПОПОВИЋ

ШЕМАТИЗАМ СУДА И НАЧЕЛСТВА ОКРУГА ВАЉЕВСКОГ ОД 1842. ДО 1851. ГОД.

Октобра месеца 1839. год. предложило је Полицајно одељење Попечитељства внутренних дела да би било нужно потребно да се Шематизам, односно списак свих надлештава и чиновника Србије, осправи и да се у календар за 1940. годину унесе. У том том циљу био је и направљен план како ће се то урадити и Намесништву послати на *размотрење и одобрење*.

Да би о предложеном плану донело своје решење, Намесништво је препоручило Попечитељству внутренних дела да се оно преко Попечитељства просвешћенија извести о трошковима тог посла (штампање и др.), и о томе га известити.

Већ, сутрадан, Попечитељство внутренних дела, односно његово Полицајно одељење, одговорило је, да је оно већ о том питању ступило у контакт са Попечитељством финансија. Том приликом им је одговорено, да се о трошковима не може говорити, док се не буде видела величина ове књиге. Зато је и од свих осталих Попечитељства затражено да пошаљу спискове свих службеника који потпадају под њихову надлежност. И поједина попечитељства почела су да шаљу спискове својих званичника. Но изгледа да посао није ишао баш најбоље, и да полицајно одељење није у томе успело.

Децембра 1840. године оно је свој захтев у погледу спискова свих званичних лица и чиновника у Србији обновило, и у том циљу послало распис *свим Централног Правленија Надлежateljствима*. Али и тада је одзив био слаб. А и оних који су одговарали био је негативан. Тако је Савет у своме одговору послатом у фебруару 1841. г. питао Попечитељство внутренних дела по чијој заповести оно издаје шематизам и о чијем трошку. Када је добио одговор Совјет је незадовољан њиме, одговорио Попечитељству да *он не одобрава, да се то дело од стране које нибуд канцеларије, но приватно издаје*. Тако је овај тек започети посао био прекинут.

Државни шематизам у Србији угледао је светлост дана тек у 1852. год. и од тада ће непрекидно излазити све до почетка I светског рата 1914. год.

Видевши колика је потреба за шематизмом од стране истраживача, а и самих архивиста у свакодневном њиховом раду, ми смо на основу истражених података саставили овај шематизам двеју најважнијих установа у ваљевском крају: Суда округа ваљевског и Начелства округа ваљевског.

После догађаја који су се збили 1842. г. односно променом владајуће династије у Србији дошло је и до промена у државном апарату. Прве установе које су од стране новог кнеза наименоване, били су судови. Кнез је нове судове именовао већ крајем 1842. год. Са начелст има пак није био такав случај. Нека начелства

именована су у 1842, а нека тек почетком 1843. г. Наименовање Суда округа ваљевског извршено је у новембру месецу 1842. г. а начелства округа, фебруара 1843. г. Зато су подаци који се у шематизму дају за суд од 1842, а начелство од 1843. год.

Суд округа ваљевског

1842. год.

Председник: Гаја Дабих (од 16. 11. 1842); чланови: Петар Јокић (од 16. 11. 1842), Миливоје Томић (од 16. 11. 1842); секретар: Миша Миленковић (од 16. 11. 1842); писар: Гаја Перишић (од 28. 9. 1842 до 12. 12. 1842), Живадин Весовић (од 12. 12. 1842); практиканти: Крста Николић (архивар од 16. 11. 1842), Христифор Петровић (од 16. 11. 1842).

1843. год.

Председник: Гаја Дабих; чланови: Лука Грбовић (од 12. 2. 1843), Илија Момировић (од 11. 9. 1843), Аксентије Срећковић (од 11. 9. 1843); секретар: Миша Миленковић; I писар — старији: Живадин Весовић; архивар: Крста Николић (практикант); практикант: Христифор Петровић.

1844. год.

Председник: Гаја Дабих; чланови: Лука Грбовић, Аксентије Срећковић (до 14. 11. 1844), Јован Печеновић (од 23. 12. 1844), Гаја Марковић (од 18. 12. 1844 до 28. 12. 1844), Стојко Павловић (од 28. 12. 1844); секретар: Миша Миленковић (до 26. 4. 1844), Теодор Грујовић (од 26. 4. 1844); I писар — старији: Живадин Весовић (до 10. 4. 1844), Марко Павловић (од 10. 4. 1844); II писар — млађи: Христифор Петровић (од 8. 9. 1844); практикант: Христифор Петровић (до 8. 9. 1844), Аксентије Теших (од 8. 9. 1844).

1845. год.

Председник: Гаја Дабих; чланови: Лука Грбовић, Јован Печеновић, Стојко Павловић; секретар: Теодор Грујовић; I писар — старији: Марко Павловић (до 16. 5. 1845), Сима Максимовић (од 16. 5. 1845); II писар — млађи: Христифор Петровић; III писар — млађи: Владимир Богдановић (од 7. 7. 1845); практикант: Владимир Богдановић (до 7. 7. 1845).

1846. год.

Председник: Гаја Дабих (до 7. 2. 1846), Бошко Тадић (од 7. 2. 1846 до 1. 4. 1846), Петар Степановић (од 1. 4. 1846); чланови: Лука Грбовић, Јован Печеновић, Стојко Павловић (до 7. 2. 1846), Тодор Петровић (од 7. 2. 1846); секретар: Теодор Грујовић (до 25. 8. 1846) Јован Николић (од 25. 8. 1846); I писар — старији: Сима Максимовић (до 1. 3. 1846), Божо Божовић (од 1. 3. 1846 до 13. 11. 1846), Ђорђе Пантелић (од 13. 11. 1846); II писар — млађи: Христифор Петровић (до 1. 3. 1846), Михаило Трифуновић (од 1. 3. 1846 до 2. 12. 1846), Стеван Раић (од 2. 12. 1846); III писар — млађи: Владимир Богдановић (до 6. 9. 1846), Јован Миленковић (од 6. 9. 1846).

1847. год.

Председнић: Петар Степановић (до 13. 10. 1847), Марнико Радовановић (од 13. 10. 1847); чланови: Лука Грбовић, Јован Печеновић, Тодор Петровић (до 13. 10. 1847), Миљвој Томић (од 13. 10. 1847); секретар: Јован Николић; I писар — старији: Ђорђе Пантелић; II писар — млађи: Стеван Раић; III писар — млађи: Јован Милановић.

1848. год.

Председник: Марнико Радовановић (до 11. 9. 1848), Тома Катић (од 11. 9. 1848); чланови: Лука Грбовић, Јован Печеновић, Миљвој Томић; секретар: Јован Николић (до 23. 5. 1848), Милош Јовановић (од 23. 5. 1848); I писар — старији: Ђорђе Пантелић; II писар — млађи: Стеван Раић; III писар — млађи: Јован Милановић.

1849. год.

Председник: Тома Катић; чланови: Лука Грбовић, Јован Печеновић (до 15. 4. 1849), Миљвој Томић, Гаврил Перишић (од 15. 4. 1849); секретар: Милош Јовановић; I писар — старији: Ђорђе Пантелић; II писар — млађи: Стеван Раић; III писар — млађи: Јован Милановић (до 23. 2. 1849), Јеврем Петровић-Барлов (од 23. 2. 1849).

1850. год.

Председник: Тома Катић (до 15. 6. 1850), Венијамин Розимировић (од 15. 6. 1850); чланови: Лука Грбовић, Миљвој Томић, Гаврил Перишић; секретар: Милош Јовановић (до 15. 4. 1850), Ђорђе Брдаревић (од 15. 4. 1850); I писар — старији: Ђорђе Пантелић; II писар — млађи: Стеван Раић (до 21. 6. 1850), Ђорђе Поповић (од 21. 6. 1850); III писар — млађи: Јеврем Петровић — Барлов; рачуноводитељ: Стеван Јоцић (од 14. 6. 1850).

1851. год.

Председник: Венијамин Розимировић (до 14. 8. 1851), Јован Мићић (од 14. 8. 1851); чланови: Лука Грбовић (до 6. 10. 1851), Миљвој Томић (до 14. 8. 1851), Гаврил Перишић (до 14. 8. 1851), Милутин Поповић (од 14. 8. 1851), Степан Катић (од 14. 8. 1851), до 5. 12. 1851), Јевтимије Васић (од 6. 10. 1851), Ђорђе Јовановић (од 5. 12. 1851); секретар: Ђорђе Брдаревић (до 3. 7. 1851), Јован Милинковић (од 3. 7. 1851); I писар — старији: Ђорђе Пантелић (до 14. 8. 1851), Димитрије Бринковић (од 14. 8. 1851); II писар — млађи: Ђорђе Поповић (до 14. 8. 1851), Стеван Чолак—Михајловић (од 14. 8. 1851); III писар — млађи: Јеврем Петровић — Барлов (до 3. 7. 1851), Лазар Живковић (од 3. 7. 1851 до 13. 12. 1851), Петар Стојановић (од 13. 12. 1851); архивар: Крста Николајевић (од 13. 12. 1851); рачуноводитељ: Стеван Јоцић; практикант: Стеван Чолак—Михајловић (до 14. 8. 1851), Василије Петровић (од 13. 12. 1851).

Начелство округа ваљевског 1843. год.

1843. год.

Начелник: Јеврем Гавриловић (од 5. 2. 1843); помоћник начелника: Јован Миловановић (од 5. 2. 1843); казначеј: Павле Гудовић (од 31. 3. 1843 до 2. 5. 1843); писар: Алекса Ристић (од 5. 2. 1843); практикант: Филип Поповић, Милан Миљковић (од 5. 2. 1843); физикус: Др Франц Будаи (од 9. 1. 1842); пост-експедитор Александар Меановић (од 15. 12. 1843); пост-експедитор палежски: Димитрије Лазаровић (од 15. 12. 1843).

тамнавски срез

Начелник: Јован Миловановић (од 5. 2. 1843 до 2. 5. 1843), Павле Гудовић (од 2. 5. 1843); писар: Павле Гудовић (од 5. 2. 1843 до 2. 5. 1843), Гаврило Поповић (од 16. 5. 1843)

посавски срез

Начелник: Антоније Јовановић (од 5. 2. 1843); писар: Василије Јовановић (од 5. 2. 1843)

колубарски срез

Начелник: Никола Ракић (од 5. 2. 1843); писар: Тодор Вукомановић (од 5. 2. 1843)

посавски срез

Начелник: Лука Грбовић (од 5. 2. 1843 до 12. 2. 1843), Јован Мостић (од 26. 2. 1843 до 21. 3. 1843), Јеремије Карамарковић (од 21. 3. 1843); писар: Јован Маринковић (од 5. 2. 1843)

1844. год.

Начелник: Јеврем Гавриловић (до 3. 11. 1844), Александар Ненадовић (од 3. 11. 1844); помоћник начелника: Јован Миловановић (до 14. 11. 1844), Ристан Туцаковић (од 14. 11. 1844); казначељ: Јосиф Куртовић (до 30. 12. 1844), Лазар Максимовић (од 30. 12. 1844); писар: Алекса Ристић (до 14. 3. 1844), Павле Белмаш (од 14. 3. 1844), практикант: Филип Поповић; физикус: Др Франц Будаи; пост-експедитор: Александар Меановић; пост-експедитор палежски: Димитрије Лазаровић

тамнавски срез

Начелник: Павле Гудовић; писар: Гаврило Поповић

подгорски срез

Начелник: Антоније Јовановић; писар: Василије Јовановић

колубарски срез

Начелник: Никола Ракић (до 14. 11. 1844), Аксентије Срећковић (од 14. 11. 1844); писар: Тодор Вукомановић (до 9. 8. 1844), Никола Петровић (од 9. 8. 1844 до 17. 11. 1844), Јеврем Ракић (од 17. 11. 1844)

посавски срез

Начелник: Јеремија Карамарковић; писар: Јован Маринковић.

1845. год.

Начелник: Александар Ненадовић; помоћник начелника: Ристан Туцаковић; Стеван Борога и Јосип Мајер били су командир и комесар Тамнавске партизанске

казначеј: Лазар Максимовић; писар: Павле Белмаш; млађи писар: Јеремија Милошевић (од 9. 11. 1845); практикант: Филип Поповић (до 20. 1. 1845); физикус: Др Франц Будан; пост-експедитор: Александар Меановић (до 5. 5. 1845), Јован Поповић (од 5. 5. 1845); пост-експедитор палежски: Димитрије Лазаревић

тамнавски срез

Начелник: Павле Гудовић; писар: Гаврило Поповић

подгорски срез

Начелник: Антоније Јовановић (до 8. 8. 1845), Василије Јовановић (од 8. 8. 1845); писар: Василије Јовановић (до 8. 8. 1845), Илија Миловановић (од 13. 9. 1845)

колубарски срез

Начелник: Аксентије Срећковић; писар: Јефрем Ракић

посавски срез

Начелник: Јеремија Карамарковић; писар: Јован Марковић

1846. год.

Начелник: Александар Ненадовић; помоћник начелника: Ристан Туцаковић; казначеј: Лазар Максимовић; писар: Павле Белмаш (до 20. 9. 1846), Јован Димитријевић (од 20. 9. 1846); млађи писар: Јеремија Милошевић; физикус: Др Франц Будан (до 27. 6. 1846), Др Јован Машин (од 4. 7. 1846); пост-експедитор палежски: Димитрије Лазаревић (до 23. 9. 1846), Сава Ранковић (од 23. 9. 1846)

тамнавски срез

Начелник: Павле Гудовић; писар: Гаврило Поповић

подгорски срез

Начелник: Василије Јовановић; писар: Илија Миловановић

колубарски срез

Начелник: Аксентије Срећковић; писар: Јефрем Ракић

Начелник: Јеремија Карамарковић, Милосав Зарић (од 20. 12. 1846); писар: Јован Маринковић

посавски срез

1847. год.

Начелник: Александар Ненадовић (до 30. 10. 1847), Јован Миловановић (од 30. 10. 1847); помоћник начелника: Ристан Туцаковић; казначеј: Лазар Максимовић до (24. 7. 1847) Риста Петровић (од 24. 7. 1847); писар: Јован Димитријевић; млађи писар: Јеремија Милошевић; физикус: Др Јован Машин

тамнавски срез

Начелник: Павле Гудовић; писар: Гаврило Поповић

подгорски срез

Начелник: Василије Јовановић; писар: Илија Миловановић

колубарски срез

посавски срез

Начелник: Аксентије Срећковић; писар: Јефрем Ракић

Начелник: Милосав Зарић; писар: Јован Маринковић

1848. год.

Начелник: Јован Миловановић; помоћник начелника: Ристан Туцаковић; казначеј: Риста Петровић; писар: Јован Димитријевић (до 21. 11. 1848), Марко Михај-

ловић (од 21. 11. 1848); млађи писар: Јеремија Милошевић (до 21. 11. 1848), Спасоје Чворић (од 21. 11. 1848); физикус: Др Јован Машин

тамнавски срез

Начелник: Павле Гудовић; писар: Гаврило Поповић

подгорски срез

Начелник: Василије Јовановић; писар: Илија Миловановић

колубарски срез

Начелник: Аксентије Срећковић; писар: Јефрем Ракић

посавски срез

Начелник: Милосав Зарић; писар: Јован Маринковић

1849. год.

Начелник: Јован Миловановић; помоћник начелника: Ристан Туцаковић; казначеј: Риста Петровић; писар: Марко Михајловић; млађи писар: Спасоје Чворић; физикус: Др Јован Машин; практикант: Панта Поповић (до 25. 11. 1849)

тамнавски срез

Начелник: Павле Гудовић; писар: Гаврило Поповић

подгорски срез

Начелник: Василије Јовановић. Алекса Андоновић (од 26. 6. 1849); писар: Илија Миловановић

колубарски срез

Начелник: Аксентије Срећковић; писар: Јефрем Ракић

посавски срез

Начелник: Милосав Зарић, Милоје Теодоровић (од 7. 8. 1849); писар: Јован Маринковић (до 25. 11. 1849), Панта Поповић (од 25. 11. 1849)

1850. год.

Начелник: Јован Миловановић; помоћник начелника: Ристан Туцаковић; казначеј: Риста Петровић; писар: Марко Михајловић; млађи писар: Спасоје Чворић; физикус: Др Јован Машин

тамнавски срез

Начелник: Павле Гудовић; писар: Гаврило Поповић

подгорски срез

Начелник: Алекса Андоновић; писар: Илија Миловановић

колубарски срез

Начелник: Аксентије Срећковић; писар: Јефрем Ракић

посавски срез

Начелник: Милоје Теодоровић; писар: Панта Поповић (до 24. 3. 1850), Сава Марковић (од 24. 3. 1850)

1851. год.

Начелник: Јован Миловановић (до 31. 3. 1851), Јефрем Гавриловић (од 31. 3. 1851); помоћник начелника: Ристан Туцаковић (до 8. 10. 1851), Аксентије Срећковић (од 8. 10. 1851); казначеј: Риста Петровић; писар: Марко Михајловић; млађи писар: Спасоје Чворић (до 24. 8. 1851), Панта Поповић (од 24. 8. 1851); физикус: Др Јован Машин

а) тамнавски срез

Начелник: Павле Гудовић (до 17. 4. 1851), Павле Белмаш од 17. 4. 1851);
писар: Гајрило Поповић

б) подгорски срез

Начелник: Алекса Андонковић; писар: Илија Миловановић

в) колубарски срез

Начелник: Аксентије Срећковић (до 8. 10. 1851), Светозар Ненадовић (од
8. 10. 1851); писар: Јефрем Ракић

г) посавски срез

Начелник: Миливоје Тодоровић; писар Сава Марковић

Сви подаци који су унети у овај шематизам узети су из књига (деловодних протокола и регистара) и докумената који се налазе у Архиву Србије у Београду, а припадају фонду Министарства иностраних дела V одељењу. Ово је унутрашње одељење Кнежеве канцеларије која је настала устројством од 1839, а укинута 1862. године устројством нове државне управе и оснивањем Министарства иностраних дела, коме је грађа одељења припојена. Како су сва постављења и разрешења ишла преко овог одељења, тако су и укази о постављењима за ваљевски суд и ваљевско начелство ишли преко њега. Књиге и документа који су коришћени припадају временском раздобљу од 1842. до 1852. год.

Напомена: За нека лица наведена у шематизму не постоје подаци, односно датуми од када или до када су били у суду или начелству. Но у књигама или документима постоје подаци да су се они дотичне године налазили у једној од ових установа.